

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyně JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **A. A.-M.**
bytem XXX
zastoupen JUDr. Radimem Hanákem, Ph.D., advokátem
se sídlem Pujmanové 882/25, 140 00 Praha 4

proti

žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**
se sídlem Štěpánská 28, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí Finančního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne XXX, č. j. XXX

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta jeho žádost, podaná dne 28. 12. 2022 (dále jen „žádost“) o prominutí úroku z prodlení s úhradou daně z nabytí nemovitých věcí (dále jen „daň“).

II. Obsah napadeného rozhodnutí

2. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že žalobce nabyl bytové jednotky XXX, způsob využití byt, nacházející se v budově XXX, která je součástí pozemku

parc. č. XXX – zastavěná plocha a nádvoří, s podíly na společných částech, vše zapsané na LV č. XXX a č. XXX pro obec X, k. ú. X, vedeném u Katastrálního úřadu pro hl. m. Prahu, Katastrální pracoviště X (dále jen „jednotky“) na základě kupních smluv ze dne XXX, uzavřených se společností BN Invest s.ro., IČO 04596641 (dále jen „developer“). K jednotkám byly uzavřeny rezervační smlouvy dne 24. 6. 2016, v nichž bylo v čl. VI odst. 4 smluv uvedeno:

3. *„Zájemce bere na vědomí, že převod Jednotky je dle zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, platného ke dni podpisu této smlouvy, osvobozen o daně z nabytí nemovitostí. V případě, že po uzavření této smlouvy dojde ke změně příslušné právní úpravy a poplatníkem daně z nabytí nemovitostí se Zájemce, nebude-li rovněž od placení daně osvobozen, zavazuje daň v příslušné výši uhradit.“*
4. Žalobci byly správcem daně předepsány úroky z prodlení na dani z nabytí nemovitých věcí podle § 252 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „DŘ“) v celkové výši 520 191 Kč. Žalobce byl povinen daňové přiznání (dále jen „DP“) podat do 31. 1. 2018. Daňové přiznání bylo podáno až dne 13. 6. 2019. Podle žalovaného nebylo možné kupním smlouvám ze dne 19. 9. 2017 přiznat osvobození od daně podle § 7 odst. 1 písm. c) zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí (dále jen „zákonné opatření“), neboť i když se jednalo o první úplatné nabytí nově vzniklých dokončených jednotek, nebylo prokázáno, že by se jednalo o jednotky nacházející se v bytovém domě.
5. Žalobce požádal o prominutí úroku z prodlení a tvrdil, že k prodlení došlo z ospravedlnitelného důvodu dle § 259b odst. 2, 3 DŘ, měly být zohledněny jeho ekonomické a sociální poměry, zda nezakládají tvrdost uplatněného úroku z prodlení. Žalobce vycházel z čl. VI odst. 4 rezervačních smluv, podle kterého byl v té době poplatníkem daně převodce. Poukázal na změnu legislativy s účinností od 1. 11. 2016, kdy se poplatníkem stal nabyvatel vlastnického práva k nemovité věci s možností smluvní modifikace. Současně byl změněn § 7 zákonného opatření, avšak pouze technicky. Měl za to, že touto změnou nedošlo k naplnění druhé věty čl. IV odst. 4 rezervačních smluv. Žalobci (a ostatním nabyvatelům dalších jednotek) byl developerem předložen kolaudační souhlas stavebního úřadu, dle něhož byly jednotky v bytovém domě kolaudovány jako jednotky bytové. Při podání žádosti si již byl vědom, že se jednalo o podvrh a fakticky byly jako bytové jednotky kolaudovány jen některé. Byl ale prodávajícím utvrzen, že je předmětný převod osvobozen od daně. I pokud by informacím od developera nevěřil, na základě předloženého kolaudačního souhlasu by měl stále za to, že je od placení daně osvobozen. K tomu odkázal na rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2018, č. j. 30 Af 13/2017 – 72, a ze dne 5. 9. 2017, č. j. 57 Af 21/2016 – 37, podle nichž se lze dovolat i jiných ospravedlnitelných důvodů, než které jsou vypočteny v Pokynu GFŘ-D-47 (dále jen „Pokyn GFŘ“). V jeho případě se výluka podle § 259 odst. 2, 3 DŘ nepoužije, daňové povinnosti nijak neporušoval. K tomu poukázal na usnesení Rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 26. 1. 2021, č. j. Afs 236/2019 – 83. Developer vystupoval jako odborník, na žalobce tak bylo nutno nahlížet jako na osobu splňující podmínky podle § 259c odst. 1 DŘ. Pro posouzení ospravedlnitelnosti důvodu prodlení je irelevantní, zda mu vznikl nárok na náhradu škody na developerovi, není možné dovodit přednost tohoto nároku před oprávněností prominutí úroku z prodlení.
6. K tomu žalovaný v napadeném rozhodnutí po citaci právní úpravy poukázal na skutkový stav, Pokyn GFŘ a konstatoval naplnění formálních požadavků žádosti a posoudil žádost meritorně. Ohledně skutečnosti zakládající ospravedlnitelný důvod prodlení žalovaný vyšel

z důvodů uvedených v Pokynu GFŘ a konstatoval, že je jejich výčet demonstrativní. Ohledně čl. VI odst. 4 rezervačních smluv měl za to, že je pouze smluvním ujednáním, které nemohlo „modifikovat“ povinnosti poplatníka daně. V době nabytí jednotek (účinky vkladu vlastnického práva ke dni 6. 10. 2017) již téměř rok platila zákonná úprava, podle níž byl poplatníkem nabyvatel. Žalobce byl povinen podat DP nejpozději do 31. 1. 2018 nehledě na to, zda bylo či nebylo osvobozeno. S odkazem na platnou právní úpravu odmítl argumentaci žalobce, že legitimně očekával, že není povinný k úhradě, neboť byl v tomto smyslu developerem utvrzen. Námitky, týkající se vyměřovacího řízení, dle žalovaného nemohly být předmětem řízení ve věci rozhodování o žádosti žalobce o prominutí úroku z prodlení. Argumentaci smluvním ujednáním žalovaný považoval za irelevantní a účelovou. Důvodnou neshledal ani tvrzení k „pozměněnému“ kolaudačnímu souhlasu. Skutečnost, že se jednalo o „pozměněný“ kolaudační souhlas, byla žalovaným zjištěna až v červenci 2021, přičemž vyměřovací řízení bylo s žalobcem zahájeno dne 21. 1. 2019. Z kolaudačního souhlasu vyplynulo, že jednotky byly zkolaudovány jako jednotky v polyfunkčním domě, nikoli domě bytovém. Na žalobci přitom leželo břemeno prokázání jeho tvrzení. Důkazními prostředky žalobce nebyl žalovaný vázán, na základě součinnosti si opatřil další relevantní důkazní prostředky, z nich vyšlo najevo, že budova, v níž se jednotky nachází, byla zkolaudována jako polyfunkční dům a proto nelze přiznat osvobození dle § 7 zákonného opatření. Zdůraznil, že na prominutí podle § 259b DŘ není právní nárok, i při naplnění podmínek lze úrok neprominout, přičemž důvody pro prominutí u žalobce nedosahovaly dostatečné intenzity. Pozdní úhrada daně byla dle žalobce způsobena nikoli jeho vinou, ale vyplynula z porušení smluvních povinností developera, podle žalovaného je tak na žalobci, aby zvážil možnost domáhat se náhrady škody přímo na developerovi v rámci občanského soudního řízení; škodu ale není možné kompenzovat prominutím příslušenství daně. Jelikož nebyl naplněn ospravedlnitelný důvod prodlení, nezabýval se žalovaný dalšími dvěma podmínkami (ekonomické nebo sociální poměry daňového subjektu zakládající tvrdost uplatněného úroku, četnost porušování povinností při správě daní daňovým subjektem).

III. Obsah žaloby

7. Žalobce v žalobě namítal nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí z důvodu nesprávného právního posouzení a jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Argumentoval obdobně jako v žádosti.
8. V prvním žalobním bodě tvrdil nesprávné právní posouzení důvodů, pro které u něj došlo k prodlení s plněním daňové povinnosti; tyto důvody měly být hodnoceny jako ospravedlnitelné. K tomu odkázal na čl. IV odst. 4 rezervačních smluv a na změnu legislativy a namítal, že byl utvrzen developerem v samotné smlouvě v tom, že převod jednotek je od daně osvobozen. Vycházel přitom z kolaudačního souhlasu předloženého developerem, v němž byly všechny jednotky kolaudované jako jednotky bytové. Teprve následně zjistil, že byl kolaudační souhlas developerem „pozměněn“. Tak jako v žádosti poukázal na rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2018, č. j. 30 Af 13/2017 – 72, a ze dne 5. 9. 2017, č. j. 57 Af 21/2016 – 37. Za irelevantní pro posouzení žádosti považoval konstatování správce daně o průběhu vyměřovacího řízení a pravomocného stanovení daně. Zdůraznil, že prodlení s úhradou daně bylo způsobeno třetí osobou, nikoli jím, přičemž jeho důvody pro prominutí dosahovaly zákonem vyžadované intenzity.
9. V druhém žalobním bodě namítal nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, neboť napadené rozhodnutí neobsahuje relevantní hodnocení okolností, pro které byla daň

přiznána opožděně. Žalovaný konstatoval pouze objektivně existující skutečnosti, jedinou jeho relevantní úvahou bylo tvrzení, že pokud má prodlení původ v protiprávním jednání developera, měl se na něj žalobce obrátit s nárokem na náhradu škody. Z rozhodnutí žalovaného tak není zřejmé, jakými úvahami se při posuzování žádosti řídil.

10. Žalobce žádal, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě popsal průběh předchozího řízení a uváděl obdobně jako v odůvodnění rozhodnutí.
12. Konstatoval, že na danou věc dopadá zákonné opatření ve znění do 31. 10. 2019. Formální požadavek žádosti podle § 259b odst. 1 DŘ byl žalobcem naplněn, žádosti bylo možné vyhovět i podle § 259c odst. 2 DŘ. Aby mohlo dojít k prominutí úroku, musí však být naplněna tři kritéria, a to (i.) ospravedlnitelný důvod prodlení, (ii.) ekonomické nebo sociální poměry daňového subjektu zakládající tvrdost uplatněného úroku, (iii.) četnost porušování povinností při správě daní daňovým subjektem. V době rozhodování byl účinný Pokyn GFŘ, který obsahoval demonstrativní výčet skutečností zakládajících ospravedlnitelný důvod. Článek IV odst. 4 rezervačních smluv byl smluvním ujednáním, které nemohlo modifikovat povinnosti poplatníka daně uložené mu platnými a účinnými právními předpisy v souvislosti s daní. V době podpisu kupních smluv (dne 19. 9. 2017) již rok platila úprava, podle níž je poplatníkem daně nabyvatel. Žalobce byl povinen podat DP nejpozději do 31. 1. 2018 bez ohledu na skutečnost, zda nabytí vlastnického práva bylo od daně osvobozeno, leželo na něm důkazní břemeno, navrženými důkazními prostředky nebyl žalovaný vázán. V rámci postupu k odstranění pochybností žalovaný zjistil, že jednotky byly zkolaudovány jako jednotky v polyfunkčním domě, nikoli bytovém. Nabytí jednotek nebylo tedy možné osvobodit od daně. Škodu v podobě úroku z prodlení s úhradou daně není možné kompenzovat prostřednictvím institutu prominutí příslušenství daně. Zdůraznil, že na prominutí úroku z daně není právní nárok.
13. Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl.

V. Replika žalobce

14. V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že nikdy netvrdil, že by čl. VI odst. 4 rezervačních smluv mohl ovlivnit daňovou povinnost. Nikdy svou daňovou povinnost nezpochybňoval a splnil ji. Jeho argumenty se zakládají na legitimně nabytém subjektivním přesvědčení o tom, že převod jednotky není zatížen daňovou povinností. Nemohl učinit žádné opatření, které by odhalilo, že mu daňová povinnost svědčí, k pozdní úhradě daně došlo z jeho strany nezaviněně. Žalovaný nedisponoval „pravým“ kolaudačním souhlasem po dobu téměř dvou let a sám žalobce bez znalosti tohoto dokumentu o své daňové povinnosti nevěděl. Tato skutečnost je lidsky omluvitelná a z hlediska materiálního představuje spíše formalistický prohrěšek. V souladu s bodem 11 Pokynu GFŘ měl správce daně úrok z prodlení prominout, neboť vznikl na základě doměření daně za situace, kdy k původnímu stanovení daně došlo na podkladě daňového tvrzení subjektu, které je v souladu s potvrzením nebo jiným obdobným dokumentem vydaným orgánem veřejné pomoci, odlišným od orgánu Finanční správy ČR, a který se následně ukáže být nesprávný. Osvobození od daně bylo vázáno na charakter budovy, tj. na kolaudační souhlas, představující dokument vydaný orgánem veřejné moci odlišným od orgánu Finanční správy ČR. Žalobce pozměnění kolaudačního souhlasu nezavinil.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

15. Soud jednal o žalobě postupem podle ustanovení § 51 odst. 1 zákona s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci takový postup soudu akceptovali. Důkaz navržený žalobcem (žalobou napadené rozhodnutí) soud neprovedl, neboť je součástí spisového materiálu, ze kterého soud při přezkumu jeho zákonnosti vychází, jeho provedení by tak bylo nadbytečné.
16. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Podstatou sporu je posouzení, zda žalobce žádostí naplnil „ospravedlnitelný důvod“ pro prominutí úroku z prodlení ve smyslu § 259b DŘ, či nikoli.
18. K námitce nepřezkoumatelnosti žalovaného rozhodnutí pro nedostatek důvodů (druhý žalobní bod):
19. Soud se předně zabýval touto žalobní námitkou, neboť její opodstatněnost zpravidla zakládá důvod pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí bez možnosti posouzení věci samé.
20. Obecně platí, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (srovnej *rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006 – 63*; Nejvyšší správní soud dále jen „NSS“), nevypovídá se se všemi odvolacími námitkami (srovnej *rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71*), či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené (srovnej *rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005, č. 689/2005 Sb. NSS*). Aby rozhodnutí nebylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů postačuje, aby námitky byly vypořádány i implicitně (srovnej *rozsudek NSS ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 – 64*).
21. Také v aktuální judikatuře „NSS připomíná, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, tedy nesrozumitelnosti či nedostatku důvodů, kvůli kterým skutečně nelze rozhodnutí věcně přezkoumat (např. *rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45*). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů pak musí být „vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno“ (*usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS*). [17] Správní orgán nemusí výslovně reagovat na každou dílčí námitku. V rovině věcného posouzení může vystavět vlastní argumentaci, v jejíž konkurenci pak námitky účastníků neobstojí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů má proto místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat (srov. např. již cit. *rozsudek NSS č. j. 1 Afs 92/2012, bod 28, nověji rozsudek NSS ze dne 17. 8. 2023, č. j. 1 Afs 66/2023-79, bod 23*).
22. Žalobce nepřezkoumatelnost namítal pro nedostatek relevantních hodnocení okolností, pro něž byla daň příznána opožděně s tím, že žalovaným byly konstatovány pouze objektivně existující skutečnosti. Žalobou napadené rozhodnutí ale podrobně rekapituluje průběh předcházejících řízení k jednotlivým jednotkám a současně u všech těchto jednotek uvádí důvody, pro které byly důvody žádosti shledány neopodstatněné. Žalovaný v něm náležitě vysvětluje, jakou skutečnost (ne)lze považovat za ospravedlnitelný důvod pro prominutí úroku z prodlení a ujistění žalobce developerem nemohl považovat za ospravedlnitelný

důvod pro prominutí úroku ve smyslu § 259b odst. 2 DŘ. Samotný nesouhlas žalobce s tímto posouzením nepřezkoumatelnost žalovaného rozhodnutí nezakládá.

23. Námitka není důvodná.
24. K námitce nesprávného právního posouzení (první žalobní bod):
25. Podle § 259b odst. 1 DŘ (ve znění ke dni 28. 12. 2022, kdy byla podána žádost) daňový subjekt je oprávněn požádat správce daně o prominutí úroku z prodlení nebo úroku z posečkané částky, pokud byla uhrazena daň, v důsledku jejíhož neuhrazení úrok vznikl.
26. Podle § 259b odst. 2 DŘ správce daně může zcela nebo zčásti prominout úrok z prodlení nebo úrok z posečkané částky, pokud k prodlení s úhradou daně došlo z důvodu, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit. Při tom není vázán návrhem daňového subjektu.
27. Podle § 259b odst. 3 DŘ při posouzení rozsahu, ve kterém bude úrok prominut, správce daně zohlední skutečnost, zda ekonomické nebo sociální poměry daňového subjektu zakládají tvrdost uplatněného úroku.
28. Podle § 259c odst. 1 DŘ při posouzení žádosti o prominutí daně nebo příslušenství daně správce daně zohlední četnost porušování povinností při správě daní daňovým subjektem.
29. Kritériem pro posouzení prominutí úroků není pouze (ne)součinnost daňového subjektu, ale více skutečností, pokud mohou ospravedlnit prodlení úhrady daně v konkrétním případě. V praxi půjde o případy, které jsou z lidského hlediska omluvitelné a nepředstavují tak závažný prohřešek (In: NOVÁKOVÁ, Petra. § 259b [Prominutí úroku z prodlení a úroku z posečkané částky]. In: LICHNOVSKÝ, Ondřej, ONDRÝSEK, Roman a kol. *Daňový řád. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 1032*). Možnost docílit prominutí úroku by tak neměla svědčit daňovým subjektům, které se do prodlení dostaly v důsledku vlastní liknavosti, nezodpovědnosti či dokonce úmyslného jednání. Prominutí úroku by nemělo s ohledem na zásadu legitimního očekávání způsobit, že na pozdní úhradu daně nebude nahlíženo jako na prohřešek. I nadále musí být zachováno pravidlo, že neplnění zákonné povinnosti musí být spojeno s nepříznivým následkem. Prominutí úroku proto nemůže sloužit k setření rozdílu mezi těmi, kteří své povinnosti plní řádně a včas, a těmi, kteří je neplní. Posouzení ospravedlnitelnosti daného důvodu ze strany správce daně nesmí vytvořit stav, kdy by daňové subjekty mohly dopředu spoléhat na to, že jim nesplnění určité povinnosti bude prominuto (*komentář LEGES k § 259b DŘ dostupný v ASPI*).
30. Naplnění ospravedlnitelného důvodu dle § 259b odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, je třeba hodnotit především na podkladě důvodu, resp. příčiny vzniku prodlení s placením daně. Samotná délka prodlení či její důvody primárním hlediskem nebudou (srovnej rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka Pardubice ze dne 17. 3. 2021, č. j. 52 Af 45/2020 - 38). Důvody, které zákon označuje za ospravedlnitelné a pro které je následně možné úrok z prodlení prominout, zákon blíže nespecifikuje. Zákonodárce záměrně zakotvil neurčitý právní pojem, který správním orgánům umožní reagovat na konkrétní okolnosti jednotlivých případů za současného dodržení smyslu právní úpravy prominutí úroku z prodlení. Z hlediska následného soudního přezkumu ve vztahu k výkladu neurčitého právního pojmu je metodický pokyn GŘF nerozhodný. Podstatné je v tomto ohledu znění zákona, který však blíže jednotlivé ospravedlnitelné důvody nevymezuje. Zásadní je proto posouzení, zda skutečnosti tvrzené stěžovatelem bylo možné považovat za

důvod, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu považovat za ospravedlnitelný (srovnej *rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2020, č. j. 5 Afs 245/2019-28*).

31. Soudní přezkum správního uvážení je ze zásady omezen. Správní soud může správní úvahu přezkoumat pouze v tom směru, zda nevybočila z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, zda správní orgán správního uvážení nezneužil, či nepřekročil jeho zákonné meze a zda premisy úsudku správního orgánu byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. *rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2021, č. j. 7 Afs 314/2019-21*). Úkolem soudu není nahradit správní uvážení uvážením soudním (srov. *rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 A 139/2002-46*). Výklad neurčitých právních pojmů a jejich aplikace na konkrétní případ však podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu (srov. *usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS*). Soud proto přezkoumal, zda neurčitý právní pojem „důvod, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit“, vyložil žalovaný správně, a zda jej také správně aplikoval.
32. V nyní projednávané věci žalobce spatřuje ospravedlnitelný důvod zejména v tom, že byl developerem ujištěn, že je převod jednotky osvobozen od daně z nabytí nemovitých věcí. Podle stanoviska soudu danou část žalobní argumentace žalovaný právem odmítl, neboť povinnost žalobce podat daňové přiznání vyplývala z tehdejší platné a účinné právní úpravy. Žalobce přesto podal DP opožděně. Smluvní ujednání obsažené v čl. VI odst. 4 rezervačních smluv nemohlo přenést daňovou povinnost ze žalobce na prodávající společnost, neboť výslovně počítá s možností změny právní úpravy v budoucnu, a bylo na žalobci, aby sledoval, zda ke změně právní úpravy nedošlo. Dané smluvní ujednání nemohlo ospravedlnit ani prodlení žalobce s podáním DP.
33. Soud se s ohledem na tvrzení žalobce dále zabýval tím, zda jeho přesvědčení, že je převod jednotek osvobozen od úhrady daně, je ospravedlnitelným důvodem dle § 259b odst. 2 DR. Žalobce odkazem na čl. VI odst. 4 rezervačních smluv prokazoval své subjektivní přesvědčení, že je převod jednotek osvobozen od daně, a proto daň neuhradil včas. Žalobce také předestřel, proč se domnívá, že by se stejného omylu dopustila jakákoliv jiná osoba na jeho místě a že by se jej nemohl vyvarovat ani s využitím pomoci odborníka, například daňového poradce. Pokud žalobce, jako spotřebitel, skutečně jednal v dobré víře v chybné informace, které mu poskytla třetí osoba (developer), jako podnikatel, může být následné žalobcovo prodlení s úhradou daně pochopitelné minimálně z lidského hlediska. Institut prominutí úroku z prodlení má přitom sloužit právě k řešení lidsky omluvitelných případů (viz výše). Žalobcem předestřené důvody prodlení tak lze pod neurčitý pojem „důvod, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit“ podřadit. Ostatně ani mezi účastníky nebylo sporu o tom, že převod jednotek nebyl osvobozen od daně; žalobce tímto svou žádost ani neodůvodňoval, pouze poukazoval na to, že měl za to (a z jakého důvodu byl o tomto subjektivně přesvědčen), že převod byl osvobozen.
34. Lze přisvědčit tvrzení žalobce i žalovaného, že prodlení s úhradou daně bylo zapříčiněno protiprávním jednáním třetí osoby. Z uvedeného důvodu pak lze nahlížet na žádost žalobce jako na žádost o kompenzaci škody způsobené třetí osobou. Takové jednání třetí osoby ale nemůže mít dopad do posouzení žalobcových veřejnoprávních/daňových povinností, jimiž je i povinnost úhrady úroku z prodlení. Jak vyloženo výše, institut prominutí úroku z prodlení slouží k řešení zcela výjimečných případů, které jsou lidsky omluvitelné a představují prohrěšek spíše formalistický. Posuzování ospravedlnitelnosti důvodů prodlení

ale nesmí vytvářet stav, kdy by se daňové subjekty mohly spoléhat na to, že jim porušení určité povinnosti bude prominuto.

35. Soud tak vešel na závěr žalovaného, že pokud má žalobce za to, že se do prodlení dostal z důvodu protiprávního jednání třetí osoby, je namístě, aby škodu v podobě úroku z prodlení uplatnil v soukromoprávním sporu s touto třetí osobou. Žalovaný proto nepochybil, pokud na základě správní úvahy, kde zejména odmítl argumentaci žalobce rezervační smlouvou, neboť se jedná o soukromoprávní ujednání, které nemůže mít vliv na veřejnoprávní povinnost daňového subjektu, stejně jako argumentaci „pozměněným“ kolaudačním souhlasem, neboť jeho původcem nebyl orgán veřejné správy, dospěl k závěru, že v uvedeném nelze spatřovat ospravedlnitelný důvod pro prominutí úroku z prodlení. V rozhodnutí žalovaného soud nespatřuje vybočení z mantinelů správního uvážení pro rozhodnutí tohoto typu (srovnej *rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2023, sp. zn. 14 Af 10/2023 – 44*). Nelze ani přehlédnout, že má úrok z prodlení částečně kompenzační a částečně sankční povahu. Jestliže by tedy žalobce nebyl nucen úrok uhradit, nemohlo by dojít ke vzniku škody, kterou by mohl uplatnit po škůdci. Výsledek případného civilního řízení však soud nepředjímá.
36. Byť žalobce správně odkazoval na judikaturu, podle které je v Pokynu uveden demonstrativní výčet, nejednalo se o argumentaci přílehlavou, protože sám žalovaný již v napadeném rozhodnutí konstatoval, že výčet okolností v Pokynu GFŘ není taxativním (viz strana 15 napadeného rozhodnutí). Neobstojí ani poukaz žalobce na bod 11 Pokynu GFŘ. V něm Pokyn upravuje situaci, kdy lze příčinu prodlení s úhradou daně vysledovat v jednání (potvrzení nebo jiném obdobném dokumentu) orgánu veřejné správy. Žalobce ovšem argumentuje rezervační smlouvou, tedy soukromoprávním jednáním, a „pozměněným“ kolaudačním souhlasem, jehož původcem nebyl orgán veřejné správy. Sám žalobce potvrdil, že tento „pozměněný“ kolaudační souhlas zfalšoval developer.
37. Námitka není důvodná.

VII. Závěr

38. Na základě shora uvedených skutečností soud nedůvodnou žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
39. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci procesně úspěšný; žalovanému správnímu orgánu, který měl úspěch, důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. října 2023

JUDr. Ivanka Havlíková, v. r.
předsedkyně senátu